

“CIGRE” БиХ
УЛОГА И ЗНАЧАЈ ПРИРОДНОГ ГАСА У БОСНИ
И ХЕРЦЕГОВИНИ

РАЗВОЈ ГАСНЕ МРЕЖЕ
ПОВЕЋАЊЕ СИГУРНОСТИ
СНАБДИЈЕВАЊА

Сарајево, мај 2022.

Др Љубо Гламочић
в.д. Директора
„ГАС-РЕС“ доо, Бањалука

САДРЖАЈ

- I. Увод
- II. Потреба за новим правцем снабдјевања
- III. Приједлог новог правца снабдјевања
- IV. Вриједност инвестиције и динамика
- V. Закључак

I. УВОД

ДОСТУПНОСТ - ШАНСА ЗА ЕКОЛОГИЈУ

- ПРИРОДНИ ГАС ЗБОГ СВОЈЕ РАСПОЛОЖИВОСТИ ПРИСТУПАЧНОСТИ И ПРИХВАТЉИВОСТИ ПРЕДСТАВЉА ЗА МНОГЕ ЗЕМЉЕ ШАНСУ ДА СЕ ЗАДОВОЉЕ ЗАХТИЈЕВИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.

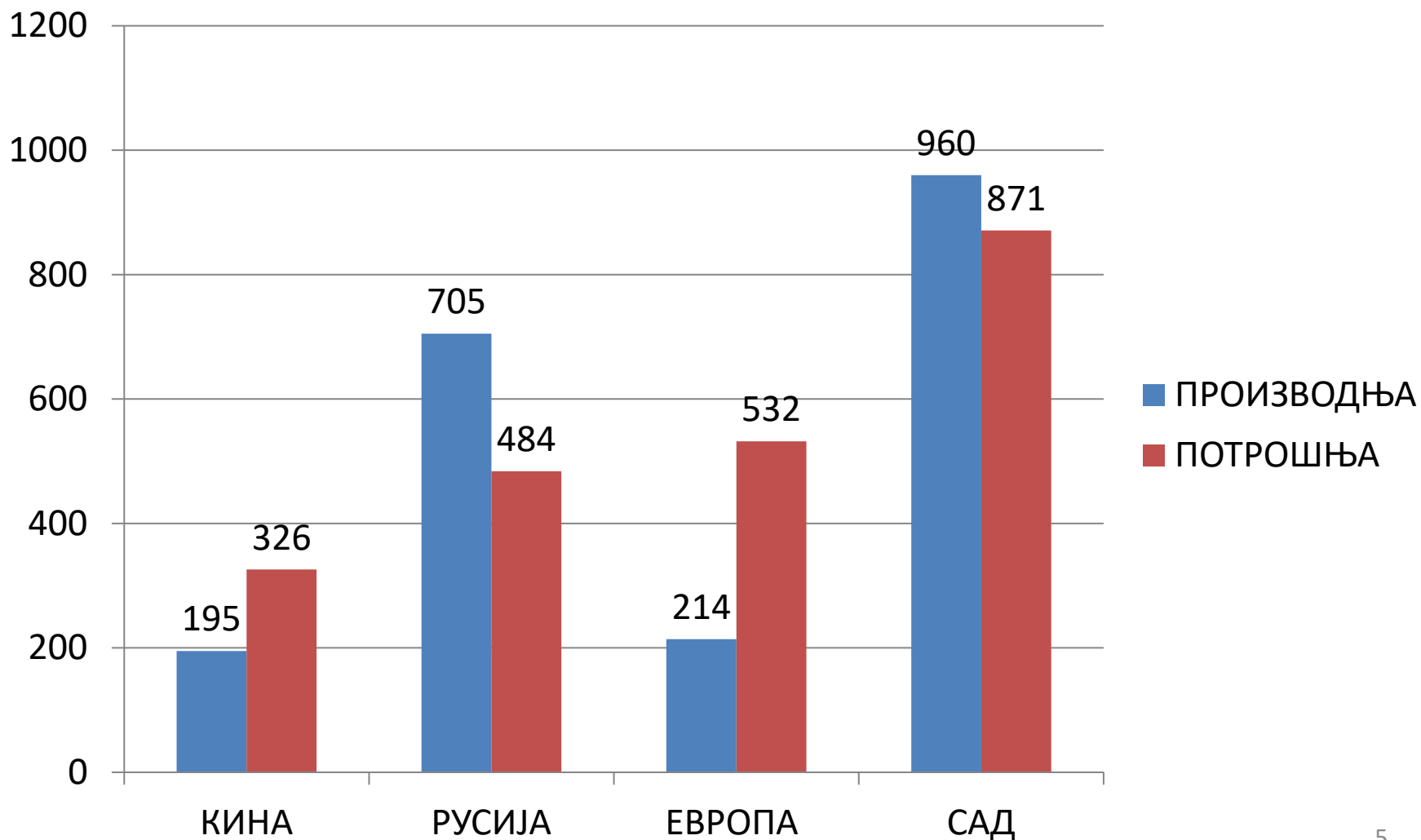
ПРЕДНОСТИ ВОДЕ КА РАСТУ ТРАЖЊЕ

- ЊЕГОВЕ ПРЕДНОСТИ, КОЈЕ СВЕ ВИШЕ ДОЛАЗЕ ДО ИЗРАЖАЈА, СА ГЛОБАЛНИМ КЛИМАТСКИМ ПРОМЈЕНАМА, ДОВОДЕ ДО ПОРАСТА ЊЕГОВЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ПОТРОШЊЕ.

Бр.1 КОНВЕНЦИОНАЛНО ГОРИВО 21. ВИЈЕКА

- ПРЕМА ПРОЦЕНАМА СВЈЕТСКОГ САВЈЕТА ЗА ЕНЕРГИЈУ (WEC) И ИНТЕРНАЦИОНАЛНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЕНЕРГИЈУ (IEA) ПРИРОДНИ ГАС ЋЕ У XXI ВИЈЕКУ ИМАТИ НАЈВЕЋУ СТОПУ РАСТА ОД СВИХ КОНВЕНЦИОНАЛНИХ ГОРИВА, ОДНОСНО БИЋЕ "ЕНЕРГЕНТ XXI ВИЈЕКА".

ПРОИЗВОДЊА И ПОТРОШЊА ГАСА У 2020. (млрд m³/год.)

СНАБДИЈЕВАЊЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ОДНОСНО У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЈЕ ВРЛО СПЕЦИФИЧНО И КАРАКТЕРИШУ ГА СЉЕДЕЋЕ ЧИЊЕНИЦЕ:

- МАЛА ГОДИШЊА ПОТРОШЊА ОКО 250 МИЛИОНА М3 ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ ОД ТОГА У ФБИХ ОКО 70% У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ОКО 30%
- ЈЕДАН ДОБАВНИ ПРАВАЦ
- СТАРОСТ ОВОГ ГАСОВОДА ЈЕ ОКО 40 ГОДИНА
- НЕРАВНОМЈЕРНА ПОТРОШЊА У ТОКУ ГОДИНЕ, МАЛА ПОТРОШЊА У ИНДУСТРИЈСКИМ КАПАЦИТЕТИМА
- МАЛИ КАПАЦИТЕТ ПРОЈЕКТОВАН НА 1,2 МИЛИЈАРДЕ м3 А СТВАРНИ КАПАЦИТЕТ ЈЕ 0.7 МИЛИЈАРДИ М3
- ПЛАНОВИ СРБИЈЕ ДА ПОСТОЈЕЋИ ГАСОВОД СВЕ ВИШЕ КОРИСТИ ЗА СБАБДИЈЕВАЊЕ ПОТРОШАЧА У ЗАПАДНОМ ДИЈЕЛУ СРБИЈЕ

СВЕ СУ ОВО ФАКТОРИ КОЈИ НЕ ПРУЖАЈУ УВЈЕРЉИВЕ ДОКАЗЕ ПОТЕНЦИЈАЛНИМ КУПЦИМА ДА ПОСТОЈЕЋЕ ЕНЕРГЕНТЕ, А ТО СУ ПРВЕНСТВЕНО УГАЉ И ДЕРИВАТИ НАФТЕ, ЗАМИЈЕНЕ СА ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВИЈИМ ГАСОМ

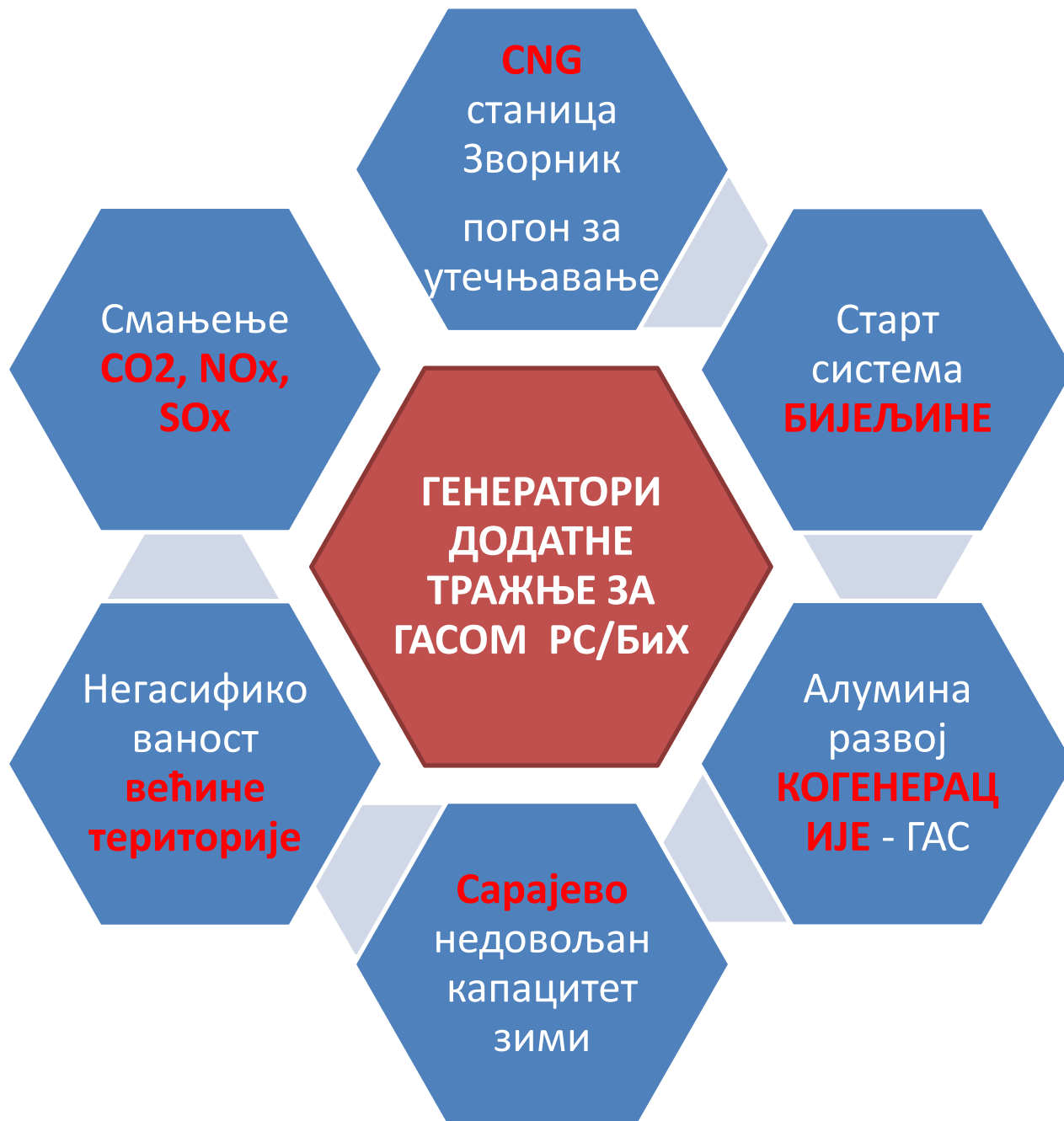
ИЗ НАВЕДЕНИХ РАЗЛОГА ПОСТАВЉА СЕ ОЗБИЉНО ПИТАЊЕ СИГУРНОСТИ СНАБДИЈЕВАЊА ПОСТОЈЕЋИХ ПОТРОШАЧА КАО И СНАБДИЈЕВАЊЕ БУДУЋИХ КУПАЦА.

ЕВРОПСКА УНИЈА У ПРВИ ПРИОРИТЕТ КРОЗ СВОЈУ ЗАКОНСКУ ЛЕГИСЛАТИВУ СТАВИЛА СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

- ДИРЕКТИВА 2004/67/ ЕЗ О МЈЕРАМА ЗА ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ СИГУРНОСТИ СНАБДИЈЕВАЊА ПРИРОДНИМ ГАСОМ
- ДИРЕКТИВА 2009/73/ ЕЗ О ЗАЈЕДНИЧКИМ ПРАВИЛИМА ЗА УНУТРАШЊЕ ТРЖИШТЕ ПРИРОДНОГ ГАСА
- УРЕДБА 715/2009 О УСЛОВИМА ЗА ПРИСТУП МРЕЖИ ЗА ТРАНСПОРТ ПРИРОДНОГ ГАСА
- ЗАКОНОДАВСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (ЗАКОН О ГАСУ /Сл.Г. РС 22/18 од 15.03.2018./ И УРЕДБА О СИГУРНОСТИ СНАБДИЈЕВАЊА И ИСПОРУЦИ ПРИРОДНОГ ГАСА /Сл.Г. РС 17/11 од 22.02.2011./)

ДА БИ ПОВЕЋАЛИ ОВАКО МАЛУ ПОТРОШЊУ ЈАСНО ЈЕ ДА ПОРЕД ОСТАЛИХ УСЛОВА МОРАМО ОБЕЗБИЈЕДИТИ СИГУРНО И КВАЛИТЕТНО СНАБДИЈЕВАЊЕ А ТО МОЖЕМО ПОСТИЋИ ИЗГРАДЊОМ НОВИХ ДОБАВНИХ ПРАВАЦА

II. ПОТРЕБА ЗА НОВИМ ПРАВЦЕМ СНАБДЈЕВАЊА

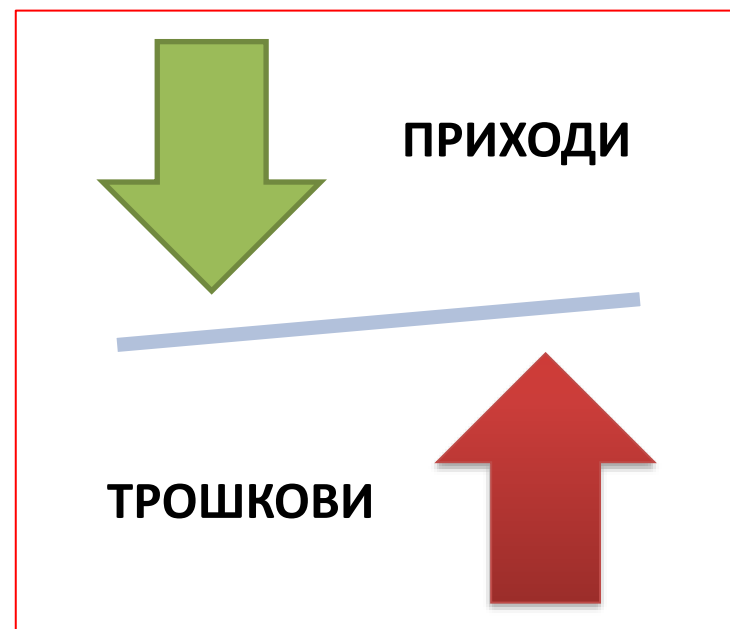

ГАСОВОД БАТАЈНИЦА – ЗВОРНИК:
ОГРАНИЧЕНОСТ РАСТА **ПРИХОДА**
У ОДНОСУ НА РАСТ ТРОШКОВА
ОДРЖАВАЊА

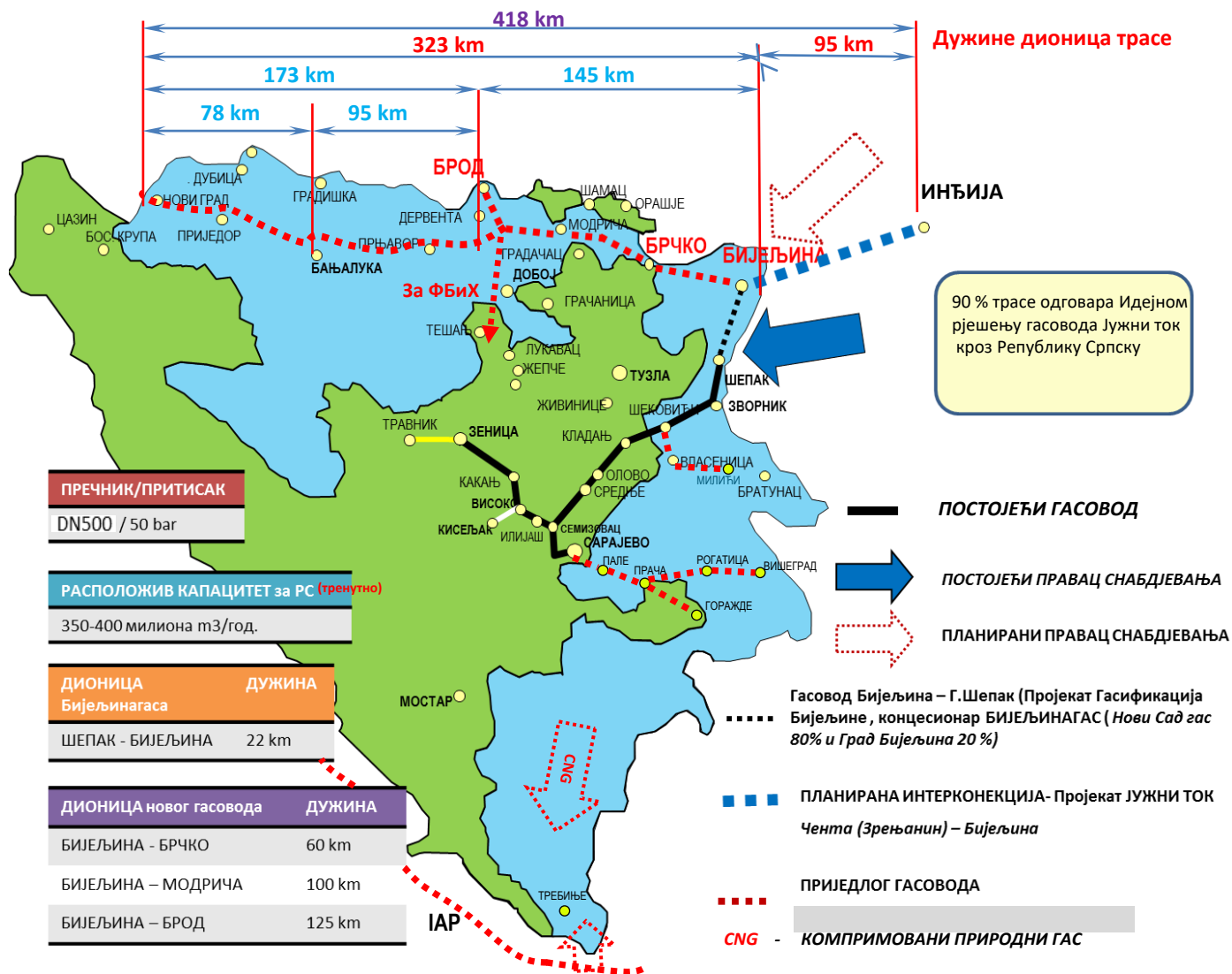

ГРАНИЦА
ИСПЛАТИВОСТИ

ОДНОС

III. ПРИЈЕДЛОГ НОВОГ ПРАВЦА СНАБДЈЕВАЊА

Траса новог гасовода

- Инђија - Бијељина-Брчко – Бањалука – Приједор – Нови Град

ДОСТУПНОСТ НОВИХ ИЗВОРА СНАБДЈЕВАЊА (преко система Србије)

ТЕХНИЧКИ ПОДАЦИ ПЛАНИРАНОГ ГАСОВОДА

АКТЕРИ ПРОЈЕКТА

- СРБИЈАГАС; Нови Сад
- ГАСРЕС; Бањалука

ПОСТОЈЕЋИ ДОКУМЕНТИ

- СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ДО 2035.
- ОКВИРНА ЕНЕРГЕТСКА СТРАТЕГИЈА БиХ ДО 2035.
- ПЛАН РАЗВОЈА ТРАНСПОРТНОГ ГАСОВОДНОГ СИСТЕМА ЗА ПЕРИОД 2020.- 2029. („ТРАНСПОРТГАС СРБИЈА“)
- ППППН ГАСОВОДА КРОЗ СРБИЈУ ДО ГРАНИЦЕ БИХ
- ИДЕЈНО РЈЕШЕЊЕ ТРАСЕ КРОЗ РЕПУБЛИКУ СРПСКУ
- ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ТРАСЕ ГАСОВОДА БИЈЕЉИНА – БРЧКО И БРЧКО – ВУКОСАВЉЕ
- ПОТПИСАН СПОРАЗУМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА АПРИЛ 2021
- ДАТА САГЛАСНОСТ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ НА МЕЋУДРЖАВНИ УГОВОР САВЈЕТА МИНИСТРА БиХ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АПРИЛ 2022 И УПУЋЕН ПРЕМА САВЈЕТУ МИНИСТРА

Потребе за гасом РС и БиХ

	Потрошачи за 2022/23	Количина [милиона м3/год]
1	Зворник град	3
2	Алумина (производња)	40
3	Зворник CNG станица	30
	Укупно:	73

	Пројекције потреба за нове потрошаче фаза 1	Количина [милиона м3/год]
1	Прњавор	54
2	Бањалука	293
3	Приједор	98
4	Нови Град	42
5	Алумина когенерација	170
	Укупно – ФАЗА 2 (Брод – Бањалука):	657

	Пројекције потреба за нове потрошаче фаза 1	Количина [милиона м3/год]
1	Бијељина	87
2	Брчко	70
3	Рафинерија нафте Брод	83
4	Брод - град	20
5	Рафинерија уља - Модрича	8
6	Модрича - град	3
	Укупно – ФАЗА 1 (до Брода):	271

	Тренутне, планиране и пројектоване Потребе РС за гасом	Количина [милиона м3/год]
1	Тренутне потребе за 2022.	50
2	Додатне Планиране потребе у 2023.	70
2	Фаза 1 Бијељина - Брод	271
3	Фаза 2 Брод – Нови Град	657
	Укупно – потребе РС	948

НОВИ ТРАНСПОРТНИ ГАСОВОД „ТУРСКИ ТОК“ КРОЗ СРБИЈУ

ТЕХНИЧКИ ПАРАМЕТРИ

- ДУЖИНА : 403 километра / DN 1220 mm (48") / 75 bar
- Нова компрес. станица : Велика Плана
- ИЗЛАЗИ У СРБИЈИ: Параћин, Панчево и Госпођинци

ЗАВРШЕНИ РАДОВИ

- У ФУНКЦИЈИ ОД 01.01.2021. ГОДИНЕ
- ГАС-РЕС СЕ СНАБДИЈЕВА ОВИМ ГАСОВОДОМ ОД ПОЧЕТКА 2021. ГОДИНЕ

КОЕГЗИСТЕНЦИЈА ТРИ ОТС-а УНУТАР ДРЖАВЕ

- ТРАНСПОРТ ГАС СРБИЈА
- ГАСТРАНС Србија
- ЈУГОРОС ГАС Србија

IV. ВРИЈЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ И ДИНАМИКА

ВРИЈЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Дионица	Милиона €
Инђија – Бијељина/ DN20"	75
Бијељина – Вукосавље/ DN20"	98
Вукосавље – Бањалука/ DN16"	62
Бањалука – Нови Град/ DN12"	45
УКУПНО:	280

ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Активност	Трајање
Просторна и техничка документација	2022.-2023.
Имовински односи	2023.-2024.
Изградња	2024.-2025.
Пробни рад и технички пријем	2025.-2026.

V. ЗАКЉУЧАК

ЗАКЉУЧАК

- ТРЕНУТНА ОГРАНИЧЕЊА ПОСТОЈЕЋЕГ ТС-А БиХ ПОТЕНЦИЈАЛНИ ПРОБЛЕМ ЗА СНАБДЈЕВАЊЕ НА КРАЋИ И СРЕДЊИ РОК
- НОВА ИСТОЧНА ИНТЕРКОНЕКЦИЈА РЈЕШЕЊЕ ПРОБЛЕМА СИГУРНОСТИ СНАБДЈЕВАЊА (ДОСТУПНОСТ НОВИХ ИЗВОРА)
- УКЛАПАЊЕ „ТУРСКОГ ТОКА“ У ТС СРБИЈЕ ДОБАР ПРИМЈЕР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВИШЕ ОТС-ова УНУТАР ДРЖАВЕ
- „ТУРСКИ ТОК“ + ИСТОЧНА ИНТЕРКОНЕКЦИЈА КОРАК КА СИГУРНИЈЕМ СНАБДЈЕВАЊУ БиХ